

PM 2010: RI+VIII (Dnr 328-357/2010)

Offentligt minnesmärke över greve Folke Bernadotte af Wisborg i Stockholm

Skrivelse av Micael Stehr

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande

1. Skrivelsen av Micael Stehr om "Offentligt minnesmärke över greve Folke Bernadotte af Wisborg i Stockholm" bifalles.
2. Stadsbyggnadsnämnden och kulturnämnden uppmanas att pröva var och hur ett minnesmärke ska uppföras.

Föredragande borgarråden Sten Nordin och Madeleine Sjöstedt anför följande.

Ärendet

Micael Stehr har i en skrivelse den 8 februari 2010 till kommunstyrelsen i Stockholms stad föreslagit att ett offentligt minnesmärke över greve Folke Bernadotte af Wisborg ska uppföras i Stockholm. Micael Stehr anför i sin skrivelse att Stockholm som Sveriges huvudstad bör ha ett minnesmärke över greve Folke Bernadotte af Wisborg som tack vare sina humanitära insatser i slutskedet av andra världskriget och som FN:s första medlare i Palestinakonflikten borde föräras med ett framträdande offentligt minnesmärke.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och kulturnämnden.

Stadsledningskontoret anser att i frågan om framträdande offentligt minnesmärke över greve Folke Bernadotte af Wisborg att skrivelsen bör bifallas.

Kulturnämnden anser att trots en positiv grundattityd bör beaktas att nämnden saknar egna medel att bekosta en skulptur/minnesmärke över greve Folke Bernadotte af Wisborg utan är beroende av den s.k. Enprocentsregeln. Enprocentsregeln anger att en procent vid ny-, om- och tillbyggnad i Stockholms stad ska avsättas för konstnärlig gestaltning.

Våra synpunkter

Vi delar förslagsställarens uppfattning att greve Folke Bernadotte af Wisborg gjorde storartade insatser i slutskedet av andra världskriget. Genom "de vita bussarna" kunde tusentals människor räddas från de tyska koncentrationslägrens annars säkra död. Hans insatser för fred i mellanöstern är också värd att uppmärksammas och håg-

kommas för kommande generationer som den förste medlaren i denna sedermera långdragna konflikt.

Vi ställer oss positiva till ett minnesmärke över greve Folke Bernadotte af Wisborg. Frågan om var och hur ett minnesmärke ska uppföras bör prövas av stadsbyggnadsnämnden och kulturnämnden i dialog med de privata intressenter som driver frågan.

Vi föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande

1. Skrivelsen av Micael Stehr om ”Offentligt minnesmärke över greve Folke Bernadotte af Wisborg i Stockholm” bifalles.
2. Stadsbyggnadsnämnden och kulturnämnden uppmanas att pröva var och hur ett minnesmärke ska uppföras.

Stockholm den 3 juni 2010

STEN NORDIN MADELEINE SJÖSTEDT

Bilaga

Skrivelse av Micael Stehr gällande minnesmärke över greve Folke Bernadotte af Wisborg i Stockholm.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådens förslag.

Det antecknades till förteckningen att miljöpartiet lämnar ärendet utan eget ställningstagande.

ÄRENDET

Micael Stehr har i en skrivelse den 8 februari 2010 till kommunstyrelsen i Stockholms stad föreslagit att ett offentligt minnesmärke över greve Folke Bernadotte af Wisborg ska uppföras i Stockholm. Micael Stehr anför i sin skrivelse att Stockholm som Sveriges huvudstad bör ha ett minnesmärke över greve Folke Bernadotte af Wisborg som tack vare sina humanitära insatser i slutskedet av andra världskriget och som FN:s första medlare i Palestinakonflikten borde föräras med ett framträdande offentligt minnesmärke.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och kulturnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 21 maj 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret delar skribentens åsikt att de humanitära insatser som Greve Folke Bernadotte af Wisborg och Röda Korset genom de så kallade vita bussarna genomförde under slutskedet av andra världskriget och hans insatser för fred i mellanöstern är värda att uppmärksammas och hågkommas för kommande generationer.

Den humanitära insats som genomfördes av Svenska röda korset där greve Folke Bernadotte af Wisborg var vice ordförande via de så kallade "vita bussarna", enligt uppgifter i svenska dagbladet i maj 1945 15 000 människor, därav ungefär 8000 danskar och norrmän, räddades ur koncentrationsläger.

Som första medlare i Palestinakonflikten från maj 1948 tills det han stupade i tjänst i september 1948 var Greve Folke Bernadotte af Wisborg den första att medla i denna konflikt.

Greve Folke Bernadotte af Wisborg har för sina insatser uppmärksamats genom en rad minnesmärken både i och utanför Sverige. I Sverige inrättades 2002 Folke Bernadotte Akademin, som är en statlig myndighet med övergripande uppgift att stärka och utveckla den svenska och internationella förmågan inom området konflikt- och krishantering, med en särskild inriktning på fredsinsatser.

Stadsledningskontoret anser att frågan om var och hur ett minnesmärke ska uppföras bör prövas av stadsbyggnadsnämnden och kulturnämnden i dialog med de privata intressenter som driver frågan.

I frågan om framträdande offentligt minnesmärke över Greve Folke Bernadotte af Wisborg anser stadsledningskontoret att skrivelsen bör bifallas.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 april 2010 att överlämna och åberopa kulturförvaltningens tjänsteutlåtande, samt att förklara punkten omedelbart justerad.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 18 mars 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar Micael Stehrs uppfattning att Greve Folke Bernadotte af Wisborg gjort storartade insatser i slutskedet av Andra världskriget bland annat genom "de vita bussarna" som räddade tusentals människor ur de tyska koncentrationslägren. Förvaltningen noterar också att Greve Folke Bernadotte af Wisborg redan ärats av staden med dels en gångväg på Kungliga Djurgården, dels en byst i Stadshuset.

Trots en positiv grundattityd bör beaktas att förvaltningen saknar egna medel att bekosta en skulptur/minnesmärke över Greve Folke Bernadotte af Wisborg utan är beroende av den sk. Enprocentsregeln. Enprocentsregeln anger att en procent vid ny-, om- och tillbyggnad i Stockholm stad ska avsättas för konstnärlig gestaltning.

Förvaltningen kan däremot, om denna gruppering med Micael Stehr som ordförande samlar in egna medel till en skulptur/minnesmärke, handlägga ärendet i samråd med grupperingen och då vara behjälplig med råd och beslut ang. val av konstnär och placering, speciellt om skulpturen avses placeras på allmän mark.

STOCKHOLMS STAD	
Kommunstyrelsen	
KF/KS Kansli	
Ink.	2010-02-12
Dnr:	328-357/2010
Till:	RI

Till kommunstyrelsen i Stockholms Stad
Stockholm, 100208

Skrivelse ang. förslag till

Offentligt minnesmärke över Greve Folke Bernadotte af Wisborg i Stockholm

Greve Folke Bernadottes af Wisborg (1895-1948) insatser i slutskedet av Andra världskriget är vittomtalade; genom sina aktioner med "de vita bussarna" lyckades han och Röda Korset rädda tusentals människor ur de tyska koncentrationslägren. 1948 utsågs han så till FN:s första medlare i Palestinakonflikten, där han nådde framgångar med bl.a. en vapenvila. Genom mordet i Jerusalem den 17 september 1948 blev han den förste som stupade i FN-tjänst.

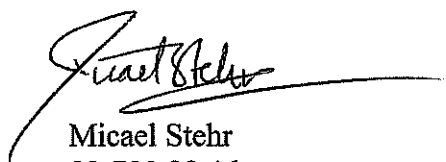
Folke Bernadotte beskrev själv sina, och rödakorsstabens, vedermödor i samband med denna räddningsaktion i *Slutet. Mina humanitära förhandlingar i Tyskland våren 1945 och deras politiska följder*, utgiven 1945. Förra året gav Svenska Institutet ut skriften *Folke Bernadotte In honor of the 60th anniversary of the death of Folke Bernadotte*, författad av Sune Persson och med ett förord av utrikesminister Carl Bildt samt ett efterord av FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon.

Folke Bernadottes bedrifter med de vita bussarna finns uppmärksammade på en mängd offentliga platser i världen och även i Sverige. Utöver en tämligen anonym gångväg på Djurgården och Stadshusets byst i Rådhuskorridoren, saknas emellertid ett offentligt minnesmärke över Bernadotte och hans gärningar i Stockholm, vilket, inte minst mot bakgrund av att Bernadotte föddes, växte upp, levde och verkade i huvudstaden, kan anses anmärkningsvärt.

Med familjen Folke Bernadottes goda minne, har en gruppering bildats i syfte att efterforska möjligheterna att få till ett dylikt offentligt (förslagsvis utomhus) placerat minnesmärke i Stockholm. Denna grupp leds av undertecknad som ordförande och består i övrigt av Odd Fellow-logen Nr 121 Folke Bernadotte, Folke Bernadotte Stiftelsen, Folke Bernadotte Akademien, Folk och Försvar, Svenska Scoutrådet, Röda Korset, Fredsmuseum (Uppsala Slott), f.v. landshövding Anders Björck (Sthlm) samt Prof. Sune Persson (Gtbrg).

Vi anser att Sveriges huvudstad bör ha ett mer framträdande minnesmärke över Folke Bernadotte, eftersom ett erkännande av Folke Bernadotte och hans gärningar rent generellt borde vara en god sak, som dessutom skulle kunna generera ett visst turistintresse till gagn för staden.

Arbetsgruppen har därför givit Micael Stehr och Anders Björck i uppgift, att på lämpligt sätt sondera möjligheterna till ett minnesmärke – avseende form, placering och ekonomi – med Stockholms Stad. Vi avvaktar således kommunstyrelsens positiva syn på vårt förslag till samråd och ser fram emot att få överlägga om detta.

Micael Stehr
08-790 90 46
Stehr@kth.se